

Originalni naučni rad

UDK: 371.3:688.721.25

DOI: 10.7251/FLZB2324243V

Scenska lutka u vrtiću iz perspektive vaspitača

Ksenija Vidaković*,
Aleksandra Šindić Radić**,
Sanja Partalo♦**,
Jurka Lepičnik Vodopivec***

* JU Centar za predškolsko vaspitanje i obrazovanje Banja
Luka, BiH

**Univerzitet u Banjoj Luci, Filozofski fakultet, BiH

***Univerza na Primorskem Pedagoška fakulteta, Slovenia

SAŽETAK: Teorijsko utemeljenje rada zasnovano je na savremenim saznanjima i rezultatima istraživanja koji ukazuju da aktivnosti sa scenskom lutkom povezuju gotovo sve elemente važne za djetetov razvoj (govor, komunikaciju, shvatanje, percepciju, pokret, koordinaciju, socijalizaciju, emocije, fikciju, maštu i sl.). Polazeći od potencijala, važnosti i uloge scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu za cjelokupan razvoj djece predškolskog uzrasta, cilj ovog empirijskog kvantitativnog istraživanja je bio preciznije ispitati značaj i upotrebu scenske

♦ sanja.partalo@ff.unibl.org

lutke za podsticanje komunikacije i ostalih aspekata razvoja djece predškolskog uzrasta iz ugla vaspitača (s obzirom na godine starosti i staž vaspitača, te visokoškolske ustanove koju su vaspitači završili). U istraživanju je primijenjen deskriptivni metod i metod teorijske analize i sinteze. Anketiranje, putem kojeg su prikupljeni podaci relevantni za istraživanje, je realizovano 2023. godine, uz pomoć samostalno kreiranog istraživačkog instrumenta - ankete sa skalom procjene Likertovog tipa, adekvatne pouzdanosti. Rezultati studije ukazuju da vaspitači visoko vrednuju značaj primjene lutke u vaspitno-obrazovnom procesu u vrtiću, te da njihova perspektiva o važnosti i efikasnosti korišćenja lutke u radu s djecom nije povezana s godinama života i staža, ali je povezana s fakultetom koji su završili.

KLJUČNE RIJEČI: scenska lutka, vaspitači predškolske djece, djeca predškolskog uzrasta, vaspitno-obrazovni proces.

Uvod

Lutka, kao nezaobilazan pratilac igre, ne predstavlja samo sredstvo dječije zabave, već ima značajnu i višestruku ulogu u razvoju i životu djece (Misailović, 1991), pa tako i u vaspitno-obrazovnom procesu u vrtiću. Dramske aktivnosti su prirodene i prirodne za djecu predškolskog uzrasta (Krušić, 2018; Bojović, 2017), a uočeno je da aktivnosti s lutkom povezuju gotovo sve discipline koje su važne za djetetov razvoj: shvatanje, percepciju, pokret, koordinaciju, socijalizaciju i govor (Hicela, 2005). Bastašić (2014) ističe ulogu scenske lutke kao bitno didaktičko sredstvo, dok je Brogini (Broggini, 1995) uočio da upotreba lutke, kao pomoćno sredstvo, ne samo da doprinosi stvaranju afektivne veze s djetetom, već pruža i mogućnost kvalitetnijeg komuniciranja vaspitača i djeteta, učenja i podsticanja dječjih sposobnosti i kreativnosti. Na taj način se dijete upoznaje sa svojim stvarnim mogućnostima u različitim razvojnim područjima – spoznajnom, socijalnom, emocionalnom i motoričkom (Broggini, 1995). Bastašić (1990) ističe da je lutka u vaspitno-obrazovnom radu nezaobilazna za usvajanje moralnih, etičkih, estetskih, kulturnih, civilizacijskih, tradicijskih, socijalnih i drugih vrijednosti. Dijete u lutku ima povjerenje i spontano joj otkriva svoja osjećanja, prorađuje emo-

cije, istražuje mogućnosti rješavanja svojih problema (Majoran, 2004; Majoran i Korošec, 2006; Šindić, 2011). Remer i Tzuriel (2015) su istraživali upotrebu scenske lutke kao posredničkog sredstva u podsticanju komunikacije u redovnom i specijalnom vrtiću i uočili da se uz pomoć lutke djeca bolje motivišu i pokreću na aktivnost, usmjeravaju pažnju, stižu samopouzdanje, manje se boje grešaka i sl. Rezultati tematske analiza odgovora vaspitača druge studije, koju je u predškolskim ustanovama realizovao Luen (2021) putem dubinskog intervjua, ukazuju da uključivanje lutkarskih aktivnosti u program ranog djetinjstva može razvijati intelekt i pamćenje; unaprijediti kreativno mišljenje i maštu; upravljanje emocijama i regulaciju ponašanja; poboljšati socijalizaciju i interakciju; podizati fokuse pažnje; poboljšati govor i komunikaciju, ali i fizičko i mentalno zdravlje; te duhovnost i moralne vrijednosti. Najkraće, ova studija je pokazala da lutkarske aktivnosti pomažu u poboljšanju životnih vještina, razvoju iskustva u učenju i širenju znanja među djecom u jaslicama i vrtićkim grupama (Luen, 2021). U istraživanju Karaouls (2023) provedenom u Sidneju, u kojem su scenske lutke kombinovane sa dramskim aktivnostima s ciljem razvoja komunikacionih aktivnosti kod predškolske djece, došlo se do zaključka da scenske lutke animiraju djecu na razgovor, podstiču njihovo izražavanje i kreativnost i to na način koji im je veoma blizak. Autorka je takođe zaključila da je rad sa scenskom lutkom uticao i na vaspitače i to tako da je njihov odnos s djecom postao prisniji, razigraniji i pozitivniji, mijenjajući percepciju vaspitača vezanu za doživljaj predškolske djece i njihove sposobnosti. U navedenim istraživanjima učesnici su bili vaspitači, a rezultati ukazuju na afirmativne percepcije vaspitača o primjeni i značaju scenske lutke za poboljšanje komunikacije i ostalih aspekata razvoja djece predškolskog uzrasta.

Metodologija istraživanja

Polazeći od važnosti i uloge scenske lutke u razvoju djece, teorijske analize relevantne literature i vlastitog profesionalnog iskustva, pristupilo se istraživanju. Namjera je bila sagledati značaj upotrebe scenske lutke u radu s najmlađima kroz perspektivu praktičara – vaspitača. Cilj ovog empirijskog kvantitativnog istra-

živanja je bio preciznije ispitati značaj i upotrebu scenske lutke za podsticanje komunikacije i ostalih aspekata razvoja djece predškolskog uzrasta iz ugla vaspitača (s obzirom na godine starosti i staž vaspitača, te visokoškolske ustanove koju su vaspitači završili). Istraživačke hipoteze provjeravane u ovom radu su:

(H₁) Vaspitačka perspektiva o upotrebi i značaju scenske lutke za podsticanje komunikacije i ostalih aspekata razvoja je afirmativna.

(H₂) Ne postoji povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina staža i starosti te od visokoškolske ustanove koju su vaspitači završili.

Hipoteza H₂ je provjeravana pomoću tri posebne hipoteze koje glase:

(H₂₁) Ne postoji povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina staža vaspitača.

(H₂₂) Ne postoji povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina starosti vaspitača.

(H₂₃) Ne postoji povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i visokoškolske ustanove koju su vaspitači završili.

U istraživanju su korišćene deskriptivna metoda, te metod teorijske analize i sinteze. Tehnike prikupljanja podataka relevantnih za istraživanje su anketiranje sa skaliranjem.

Instrument, anketni upitnik, putem kojeg su prikupljeni podaci relevantni za istraživanje, je samostalno konstruisan za potrebe ovog istraživanja, uz uvažavanje aktuelnih saznanja o lutkarskim aktivnostima i značaju i upotrebi scenske lutke u vaspitno-obrazovnom radu (Bojović, 2010; Čaĝanaĝa & Kalmıř, 2015; Karaoils, 2023; Misailović, 1991; Majaron, 2004). Anketni upitnik se sastoji iz dva dijela. Prvi dio, kojeg čini četiri ajtema, je omogućio prikupljanje osnovnih generalija o ispitanicima (završen fakultet, starost, staž u struci, pol). Drugi

dio instrumenta ima 40 ajtema, s petostepenom skalom Likertovog tipa, putem kojih su prikupljeni podaci o perspektivi vaspitača o značaju, ulozi i upotrebi scenske lutke u svakodnevnom vaspitno-obrazovnom procesu za podsticanje komunikacije i svih aspekata razvoja djece predškolskog uzrasta. Izračunati Alfa Crombah koeficijent za pomenutih 40 ajtema iznosi 0,994 i ukazuje na izuzetno visoku unutrašnju konzistentnost instrumenta.

Uz pomoć pomenutog instrumenta izvršeno je anketiranje s 125 ispitanika. Anketiranje je bilo anonimno, dobrovoljno uz poštovanje etičkog kodeksa. Uzorak je bio prigodan, a činili su ga vaspitači Centra za predškolsko vaspitanje Banja Luka i to 123 žene i 2 muškarca. Osnovne karakteristike ispitanika bitnih za ovu studiju kao što su starosna dob, dužina staža u struci i vrsta završenog fakulteta predstavljeni su tabelarno (Tabela 1, Tabela 2 i Tabela 3).

Tabela 1.

Starosna dob ispitanika

Starosna dob ispitanika	Broj ispitanika
Ispod 30 godina	21
30-40 godina	52
41-50 godina	38
Preko 50 godina	14
Ukupno	125

Tabela 2.

Radno iskustvo ispitanika

Radno iskustvo ispitanika	Broj ispitanika
do 10 godina	63
od 10 do 20 godina	38
od 20 do 30 godina	19
preko 30 godina	5
Ukupno	125

Tabela 3.

Završen fakulteta ispitanika

Naziv fakulteta	Broj ispitanika
Filozofski fakultet Banja Luka (državni)	85
NUBL Banja Luka (privatni)	35
Pedagoški fakultet Bijeljina (državni)	1
Visoka medicinska škola (privatni)	2
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Novom Sadu (državni)	1
Ostali državni fakulteti	1

Na osnovu podataka predstavljenih tabelarno (Tabela 1, Tabela 2, Tabela 3) izračunato je da 81% ispitanika ima manje od 20 godina radnog staža, dok 83% ispitanika su u dobi preko 30 godina. Njih 37 je završilo privatni fakultet (NUBL i Visoka medicinska škola), dok je 88 završilo državni fakultet (Filozofski fakultet u Banjoj Luci, Pedagoški fakultet u Bijeljini, Visoku školu strukovnih studija za vaspitače u Novom Sadu).

Rezultati i diskusija

Rezultati prikazani u Tabeli 4 ukazuju da je srednja vrijednost (M), koja se odnosi na perspektivu vaspitača o upotrebi scenske lutke približno 4 ($M = 3,9696$), pri čemu 4 predstavlja afirmativni stepen slaganja (*uglavnom se slažem*), tj. za podjeljak više od 3 (*osrednje*). Petostepena skala Likertovog tipa primijenjena u istraživanju sadrži pet stepeni slaganja od 1 (*potpuno se ne slažem*) do 5 (*u pot-*

punosti se slažem)). Dakle, rezultati ukazuju na činjenicu da vaspitači visoko vrednuju značaj i upotrebu scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu za dječiji razvoj.

Tabela 4.

Perspektiva vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu

	N	Sum	M	SD	Skewness	Kurtosis
Perspektiva vaspitača	125	496,2	3,9696	0,44128	-0,405	0,117

NAPOMENA: N – broj ispitanika; Sum – suma svih odgovora; M – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; Skewness - koeficijent asimetrije; Kurtosis – koeficijent zaobljenosti

Na osnovu podataka predstavljenih u Tabela 4 i njihove interpretacije, hipoteza H_1 se može prihvatiti, odnosno, može se konstatovati da je perspektiva vaspitača o korišćenju i značaju scenske lutke u predškolskoj ustanovi u funkciji podsticanja komunikacije i ostalih aspekata razvoja djece predškolskog uzrasta, afirmativna.

Bojović (2010) ukazuje na značaj lutke za razvoj govora i komunikacije, što potvrđuju rezultati istraživanja Luen (2021). Takođe, Kaganaga i Kalmis (2015) ističu korisnost upotrebe lutke u vrtiću jer ona, ne samo da podstiče učenje djece, već i stvara veselu atmosferu i interakciju. Višestruki potencijali lutke za podsticanje različitih aspekata razvoja djece prepoznati su u brojnim aktuelnim teorijskim i empirijskim studijama (Bastašić, 2014; Brogini, 1995; Hicela, 2005; Majaron, 2004; Majaran i Korošec, 2006; Remer i Tzuriel, 2015; Šindić, Pribišev Beleslin, Ratković, 2019). Slično, afirmativni odgovori vaspitača iz uzorka ovog istraživanja ukazuju da je prepoznat značaj koji scenska lutka može imati u funkciji razvoja govora i komunikacije, te ostalih aspekata razvoja. Drugim riječima, vaspitači iz uzorka su svjesni potencijala koji

posjeduje scenska lutka u vaspitno-obrazovnom procesu u svrhu cjelovitog razvoja ličnosti najmlađih.

Da bi se istražila hipoteza (H2) prvo je računat Kolmogorov – Smirnov test (Tabela 5) koji se smatra jednim od najpouzdanijih i najpoznatijih postupaka testiranja normalnosti distribucije (Turjačanin i Čekrlija, 2006).

Tabela 5.

Perspektiva vaspitača o scenskoj lutki u vrtiću (Kolmogorov – Smirnov test)

	Kolmogorov-Smirnov pokazatelji		
	Statistic	Df	p
Perspektiva vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke	0,071	125	0,195

NAPOMENA: Statistic – odstupanje distribucije od normale; df – stepeni slobode; p – značajnost utvrđenog odstupanja

Korišćenjem Kolmogorov – Smirnov testa utvrđeno je da distribucija istraživane varijable (perspektiva vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu) ne odstupa značajno od normalne distribucije (mjera odstupanja za varijablu *perspektiva vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke* je 0,071 na nivou značajnosti od 0,195). Dobijeni rezultati su ukazali na opravdanost korištenja parametrijskih testova.

U sljedećem koraku je hipoteza H2 provjeravana putem tri posebne hipoteze (H21, H22, H23) izračunavanjem t-testa.

Radi provjere hipoteze H21, o povezanosti perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina staža vaspitača, ispitanici su, u zavisnosti od godina staža, razvrstani u dvije grupe. Prvu grupu su sačinjavali vaspitači sa radnim stažem manjim od 20 godina, njih 101. Drugu grupu su sačinjavali vaspitači koji su imali preko 20 godina radnog

staža, njih 24. Provedena statistička analiza je dala sljedeće rezultate prikazane u Tabeli 6.

Tabela 6.

Perspektiva vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godine staža vaspitača

staž	N	M	SD	SE	T	df	p
ispod 20	101	4,0816	0,5606	0,0557	-0,0991	39	0,3916
preko 20	24	4,1808	0,4895	0,0999			

NAPOMENA: N – broj ispitanika; M – Aritmetička sredina; SD – Standardna devijacija; SE – Standardna greška; t – t omjer; df – stepeni slobode; p – nivo značajnosti.

Aritmetička sredina (M) koja ukazuje na afirmativnost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu iznosi $M = 4,1808$ za vaspitače koji imaju 20 i više godina staža, a $M = 4,0816$ za vaspitače koje imaju manje od 20 godina staža. Izračunati t-omjer koji ukazuje na razlike navedenih aritmetičkih sredina iznosi $t = 0,0991$ i statistički je neznačajan ($p = 0,3916$, što je veće od 0,01 i 0,05).

Na osnovu rezultata predstavljenih u Tabela 6 i njihove interpretacije uočava se da, iako postoji razlika u perspektivi u korist vaspitača koji imaju duži staž, ta razlika nije statistički značajna, te je hipoteza H21 dokazana. Dakle, ne postoji statistički značajna povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina staža vaspitača.

Za proveravanje hipoteze H22 o povezanosti perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina starosti vaspitača, ispitanici su, u zavisnosti od starosne dobi, razvrstani u dvije grupe. Prvu grupu su sačinjavali vaspitači starosne dobi ispod 30 godina, njih 21. Drugu grupu su

sačinjavali vaspitači koji su imali preko 30 godina starosti, njih 104. Provedena statistička analiza je dala rezultate prikazane u Tabeli 7.

Tabela 7.

Perspektiva vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godine starosti vaspitača

starost	N	M	SD	SE	T	df	p
ispod 30	21	4,0825	0,5441	0,0533	0,1084	28	0,4278
preko 30	104	4,1909	0,5673	0,1238			

NAPOМЕНА: N – broj ispitanika; M – Aritmetička sredina; SD – Standardno odstupanje; SE – Standardna greška; t – t omjer; df – stepeni slobode; p – nivo značajnosti.

Aritmetička sredina (M) koja ukazuje na afirmativnost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu iznosi $M = 4,0825$ za vaspitače koji imaju manje od 30 godina starosti, a $M = 4,1909$ za vaspitače koje imaju više od 30 godina starosti. Izračunati t-omjer koji ukazuje na razlike navedenih aritmetičkih sredina iznosi $t = 0,1084$ i statistički je neznačajan ($p = 0,4278$, što je veće od 0,01 i 0,05).

Na osnovu rezultata predstavljenih u Tabeli 4 i njihove interpretacije može se zaključiti da je H22 dokazana, odnosno da ne postoji statistički značajna povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i godina starosti vaspitača.

Radi provjere hipoteze H23 o povezanosti perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i visokoškolske ustanove koju su vaspitači završili, ispitanici su, u zavisnosti od završenog fakulteta, razvrstani u dvije grupe. Prvu grupu su sačinjavali svi vaspitači koji su završili državni fakultet, njih 88. U drugu grupu je svrstano 47 ispitanika, vaspitača koji su završili privatni fakultet. Provedena statistička analiza je dala rezultate predstavljene u Tabeli 8.

Tabela 8.

Povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i visokoškolske ustanove koju su vaspitači završili

fakultet	N	M	SD	SE	T	df	p
državni	88	4,1762	0,5150	0,0549	-0,1084	61	0,0247
privatni	37	3,9210	0,5858	0,0963			

NAPOMENA: N – broj ispitanika; M – Aritmetička sredina; SD – Standardno odstupanje; SE – Standardna greška; t – t omjer; df – stepeni slobode; p – nivo značajnosti.

Aritmetička sredina (M) koja ukazuje na afirmativnost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu iznosi $M = 4,1762$ za vaspitače koji su završili državni fakultet, odnosno $M = 3,9210$ za vaspitače koji su završili privatni fakultet. Izračunati t-omjer, koji ukazuje na razlike navedenih aritmetičkih sredina, iznosi $t = 0,1084$ i statistički je značajan ($p = 0,0247$, što je manje od 0,05). Drugim riječima, uočena je povezanost perspektive vaspitača i njihovog formalnog obrazovanja.

Na osnovu rezultata predstavljenih u Tabeli 8 i interpretacije rezultata, može se zaključiti da postoji statistički značajna povezanost perspektive vaspitača o upotrebi i značaju scenske lutke u vaspitno-obrazovnom procesu i visokoškolske ustanove (državni i privatni fakulteti) koju su vaspitači završili. Vaspitači, koji su završili državni fakultet, u prosjeku, naglašenije vrednuju upotrebu i značaj scenske lutke u radu s djecom od vaspitača koji su se školovali na privatnom fakultetu. Sve navedeno ukazuje da se hipoteza H23 može odbaciti.

S obzirom da su posebne hipoteze (H21, H22), putem kojih je istraživana hipoteza H2 dokazane, dok posebna hipoteza (H23), putem koje je takođe istraživana pomenuta hipoteza, nije dokazana, može se zaključiti da je hipoteza H2 djelimično dokazana.

Zaključak

Najvažniji rezultati studije ukazuju da vaspitači visoko vrednuju primjenu i značaj lutke u vaspitno-obrazovnom procesu u vrtiću za razvoj komunikacije i drugih aspekata razvoja djece, što je u skladu sa savremenim teorijskim i empirijskim istraživanjima. Takođe, uočeno je da vaspitačka perspektiva o važnosti i efikasnosti korišćenja lutke u radu s djecom nije povezana s godinama života i staža, ali jeste s vrstom završenog fakulteta. Dakle, postoji povezanost između vaspitačke percepcije i završenog formalnog obrazovanja, što dodatno upućuje na činjenicu da se formalno obrazovanje u kontekstu profesionalnog razvoja vaspitača ne smije zanemariti niti marginalizovati. Postavlja se pitanje zašto vaspitači koji su završili državni fakultet imaju afirmativniji odnos o upotrebi i značaja scenske lutke u vrtiću. Ovaj problem bi se trebao sagledati iz različitih uglova u narednim istraživanjima. Nalazi upućuju na potrebu za ujednačavanjem programa i kriterijuma svih visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj u kontekstu teorijskih i praktičnih, pedagoških i metodičkih zahtjeva u diplomskom studiju za vaspitače predškolske djece.

Literatura

- Bastašić, Z. (2014). Scenska lutka u psihoterapiji. *Etnološka istraživanja*, (18) 19–31.
- Bastašić, Z. (1990). *Lutka ima srce i pamet*. Zagreb: Školska knjiga.
- Bojović, D. (2017). Vreme je za dramski metod – pozitivna praksa u Srbiji. *Dramski odgoj*, (17) 12–15.
- Bojović, D. (2010). *Više od igre – dramski metod u radu sa decom*. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.
- Broggini, W. (1995). *La magia del burattino*. Bergamo: Edizioni Junior.
- Çağanağa, Ç. & Kalmış, A. (2015). The Role of Puppets in Kindergarten Education in Cyprus. *Open Access Library Journal*, (2) 1–9.
- Hicela, I. (2005). Lutka u razvoju djeteta. *Dijete, vrtić, obitelj*, 40, 6–11.
- Karaoils, O. (2023). Being with a Puppet: Literacy through Experiencing Puppetry and Drama with Young Children. *Education Sciences*, 13, 291–303.
- Krušić, V. (2018). *Kazalište i pedagogija*. Zagreb: Disput.
- Luen, L. C. (2021). Puppetry activities in early childhood programmes. *Southeast Asia Early Childhood Journal (Special Issue)*, 10, 89–96.
- Misailović, V. (1991). *Dete i pozorišna umetnost*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Majaron, E. (2004). Lutke u razvoju djeteta. U: MAJARON, Edi, KROFLIN, Livija (ur.) *Lutka... divnog li čuda!* (str. 77-87). Zagreb: MČUK.
- Majaron, M. i Korošec, H. (2006). Otrokovostvarjanje z lutkami. U: BO-ROTA, Bogdana, GERŠAK, Vesna, KOROŠEC, Helena, MAJARON, Edi (ur.). *Otrok v svetu glasbe, plesa in lutk* (95–103). Koper: Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta.
- Remer, D. & Tzuriel, D. (2015). I Teach Better with the Puppet - Use of Puppet as a Mediating Tool in Kindergarten Education – an Evaluation. *American Journal of Educational Research*, 3(3), 356–365.
- Šindić, A. (2011). *Emocionalno opismenjavanje predškolske djece*. Banja Luka: Ektos.

Šindić, A., PribišeV-Beleslin, T. i Ratković, D. (2019). Integration of Artistic Expressive Means into Preschool Children's Learning Environment. *Pedagoška obzorja: Didactica Slovencia* (34)3-4.

Turjačanin, V. i Čekrlija, Đ. (2006). Osnovne statističke metode i tehnike u SPSS-u. Banja Luka: Centar za kulturni i socijalni popravak.

Stage Puppet in the Kindergarten Context from Educators' Perspective

Ksenija Vidaković*,
Aleksandra Šindić Radić**,
Sanja Partalo**,
Jurka Lepičnik Vodopivec**

*Center for Preschool Education Banja Luka, BiH

**University of Banja Luka, Faculty of Philosophy, BiH

*** University of Primorska, Faculty of Education, Slovenia

ABSTRACT: The theoretical foundation of this paper is based on contemporary knowledge and research findings indicating that activities with a stage puppet integrate almost all elements crucial for a child's development (speech, communication, understanding, perception, movement, coordination, socialization, emotions, fiction, imagination, etc.). Considering the potential, importance, and role of the stage puppet in the educational process for the overall development of preschool children, the aim of this empirical quantitative study was to precisely examine the significance and use of the stage puppet for encouraging communication and other aspects of preschool children's development from the educators' perspective (taking into account the

educators' age, years of service, and the higher education institution they graduated from). The research employed a descriptive method and the method of theoretical analysis and synthesis. Data collection relevant to the research was conducted in 2023 through a survey using a self-created research instrument – a Likert scale questionnaire with adequate reliability. The study results indicate that educators highly value the importance of using puppets in the educational process in kindergartens and that their perspective on the importance and effectiveness of using puppets in working with children is not related to their age and years of service but is related to the faculty they graduated from.

KEYWORDS: stage puppet, preschool educators, preschool children, educational process.